Дысграфія: характарыстыка формаў

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Склала:
выкладчык
кафедры лагапедыі БДПУ
Лагун Т.Т.

Дысграфія -

гэта частковае парушэнне працэсу пісьма, якое выяўляецца ў устойлівых, паўтаральных памылках, абумоўленых несфармаваннасцю вышэйшых псіхічных функцый, якія ўдзельнічаюць у працэсе пісьма.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Згодна з сучасных даследаванняў Л.Р.Парамонавай,

дысграфія маецца ў 53% навучэнцаў другіх класаў.

Асобныя ж яе віды прадстаўлены наступным чынам:

- акустычная і артыкуляцыйна-акустычная дысграфія – 10,7 %;
- дысграфія на глебе несфармаваннасці моўнага аналізу і сінтэзу – 42,1 %;
- аграматычная дысграфія – 5,6 %;
- аптычная дысграфія – 1,3 %.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Характарыстыка формаў дысграфіі

Найбольш абгрунтаванай з'яўляецца класіфікацыя дысграфіі, у аснове якой ляжыць несфарміраванасць пэўных аперацый працэсу пісьма *(распрацавана супрацоўнікамі кафедры лагапедыі ЛДПІ ім. А. І. Герцэна).*

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Вылучаюцца наступныя формы дысграфіі:

- артыкуляцыйна-акустычная дысграфія,
- дысграфія на аснове парушэння фанемнага распазнавання (акустычная дысграфія),
- дысграфія на глебе несфармаваннасці моўнага аналізу і сінтэзу,
- аграматычная дысграфія ,
- аптычная дысграфія .

Дадзеная класіфікацыя выкарыстоўваецца сучаснымі лагапедамі-практыкамі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Артыкуляцыйна-акустычная дысграфія

Выдзелена ***М. Я. Хватцавым.***

Механізмам гэтай формы дысграфіі з'яўляецца ***няправільнае вымаўленне гукаў мовы, якое адлюстроўваецца на пісьме:***

дзіця піша словы так, як іх вымаўляе.

Сімптомы: змешванне, замены, пропускі літар, якія адпавядаюць змешванням, замянам, адсутнасці гукаў у вуснай мове.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Дысграфія на аснове парушэння фанемнага распазнавання (акустычная дысграфія)

Механізм гэтай формы дысграфіі звязаны з ***недакладнасцю слыхавай дыферэнцыяцыі гукаў***, пры гэтым вымаўленне гукаў з'яўляецца нармальным.

Сімптомы: замены і змешванне літар, якія абазначаюць фанетычна блізкія гукі, ***парушэнне абазначэння мяккасці зычных на пісьме*** (свісцячыя-шыпячыя, звонкія-глухія і інш.)

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Дысграфія
на глебе несфармаваннасці моўнага аналізу і сінтэзу

Механізмам гэтай формы дысграфіі з'яўляецца ***парушэнне наступных формаў моўнага аналізу і сінтэзу:*** аналізу сказаў на словы, складовага і фанематычнага аналізу і сінтэзу.

Сімптомы: злітнае напісанне слоў у сказе, асабліва прыназоўнікаў; ***паасобнае напісанне слоў,*** асабліва прыстаўкі і кораня; ***скажэнне гукалітарнай структуры слова*** (пропускі зычных пры іх збегу, пропускі галосных, перастаноўка літар, даданне літар, пропускі, дадання, перастаноўкі складоў).

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Аграматычная дысграфія

Механізмам гэтай формы дысграфіі з'яўляецца ***несфармаваннасць лексіка-граматычнага ладу маўлення.***

Сімптомы: марфалагічны аграматызм (парушэнне функцыі словаўтварэння: недарэчнае ўжыванне суфіксаў, прыставак, словаформ), ***сінтаксічны аграматызм*** (адсутнасць абазначэння межаў сказаў: загалоўных літар і кропак; парушэнне сувязі слоў у сказе: ўзгадненне і кіраванне - парушэнні змены слоў па катэгорыях ліку, роду, склону, часу; цяжкасці ўжывання прыназоўнікаў: замены, пропускі).

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Аптычная дысграфія

Механізм гэтай формы дысграфіі звязаны ***з несфармаванасцю зрокава-прасторавых функцый:*** зрокавага гнозісу, зрокавага мнэзіса, зрокавага аналізу і сінтэзу, прасторавых уяўленняў.

Сімптомы: скажоная перадача літар на пісьме (няправільная перадача прасторавых суадносін літарных элементаў, недапісванне элементаў літар, лішнія элементы літар, люстраное напісанне літар); ***замены і змешванні графічна падобных літар*** (п-т, л-м, в-д, э-с і інш.).

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Літаратура:

1. Лалаева, Р.І., Венедіктава, Л.В. Дыягностыка і карэкцыя парушэнняў чытання і пісьма ў малодшых школьнікаў / Р.І.Лалаева, Л.В. Венедіктава . - СПб.: Саюз, 2001.
2. Лагапедыя / Пад рэд. Л.С. Волкавай. – М.: ВЛАДАС, 2007.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ